

HÖGSKOLAN FÖR SCEN OCH MUSIK

**INTERPRETATION AV HENRYK MIKOŁAJ GÓRECKIS
LOBGESANG OP. 76**

Katarzyna Lapot

Självständigt arbete, 60 högskolepoäng
Konstnärligt magisterprogram i musik, inriktning kördirigering.
Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet
Vårtermin, 2018

Författare: *Katarzyna Lapot*

Arbetets rubrik: *Interpretation av Henryk Mikołaj Góreckis Lobgesang op. 76.*

Arbetets titel på engelska: *An interpretation of Henryk Mikołaj Górecki's Lobgesang op.76.*

Handledare: *PhD Joel Eriksson*

Examinator:

SAMMANFATTNING

The scope of this paper is the interpretation of Henryk Mikołaj Górecki's Lobgesang op. 76. Lobgesang is not often performed and there is not much information about it. This has given me the opportunity to not be influenced so much by others and to therefore make the interpretation strictly my own. In the first chapter of my work I present Henryk Mikołaj Górecki's life, his musical background and his character as a private person, as well as a composer. Later on I analyse and present my personal, metaphorical interpretation of his work. In order to compliment my work I made three recordings of Lobgesang with two different ensembles. In the final two chapters on my work I describe and discuss each of these.

Nyckelord:

Henryk Mikołaj Górecki, Lobgesang op. 76, körverk analys, interpretation.

INNEHÅLL

Sammanfattning	2
Nyckelord:	2
Bakgrund	4
Henryk Mikołaj Górecki	4
Syfte	5
Metoder	5
Material	5
Lobgesang op. 76 (2000).....	5
Analys och interpretation	7
Min tolkning av stycket i form av en metafor	33
Instuderingsproblem.....	34
Inspelningar.....	49
Slutsatser	50
Litteraturlista:	52
Böcker:	52
Internetkällor:	52
Noter:.....	53
Bifogade inspelningar	53

BAKGRUND

Till detta arbete har jag valt ett stycke av Henryk Mikołaj Górecki Lobgesang op. 76. Stycket är komponerat år 2000 och det finns inte så mycket information om det, vilket ger mig större möjligheter till interpretation.

Henryk Mikołaj Górecki

Górecki föddes den 6:e december 1933 i Czernica vid Rybnik och dog den 12:e november 2010 i Katowice. Han brukar räknas som en av Polens ledande efterkrigstonsättare. Tillsammans med bl. a. Kazimierz Serocki och Krzysztof Penderecki skapade Górecki sonorismen.¹

Mellan 1955 och 1960 studerade han komposition på Musikhögskolan i Katowice där han sedan blev rektor år 1975-79. Under 1958 hade han sin debut på Warszawska Jesień Festival (Warsaw Autumn - International *Festival of Contemporary Music*). Hans kompositioner vann många priser i internationella kompositionstävlingar. Under året 1992 hamnade hans *III Symfoni "Symfonia pieśni żalonych"* på första plats i amerikanska och britiska listor tack vare en inspelning av Electra Nonesuch med sångerska Dawn Upshaw och London Simfonietta under ledning av David Zinman.²

I boken "Górecki. Portret w pamięci" ("Górecki. Porträtt i minnet") talar Beata Bolesławska-Lewandowska med människor som kände Górecki - hans familj, elever, kritiker, musikvetare, kompositörer och musiker. Av alla intervjuer bildas några ibland väldigt olika porträtt av kompositören. Men alla intervjuade håller med om en sak - Górecki visste precis hur hans musik skulle låta, var väldigt noggrann med all notation och om musikerna inte framförde hans musik på rätt sätt kunde han även ställa in konserten.³ Varje minsta detalj i hans partitur är oerhört viktig. Det finns skillnader mellan fyr- och femdubbelt forte.⁴ Allt detta gjorde att många musiker hade mycket svårt att framföra hans musik. Det kräver otrolig koncentration,

¹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Sonorism>, 13 juni 2018.

² Beata Bolesławska-Lewandowska, *Górecki. Portret pamięci*. (Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 2013), 472.

³ *Ibid.* 43, 194.

⁴ *Ibid.* 83.

känslomässigt, psykiskt och fysiskt engagemang, inget kan vara gjort halvdant. Själva noterna ser inte alls svåra ut, men musiken är känslomässigt laddad, och det gör den ännu svårare att framföra.⁵

SYFTE

Syftet med arbetet är att göra egen interpretation av Lobgesang op. 76, hitta sätt att analysera körverk och fördjupa min kunskap om Henryk Mikołaj Górecki.

METODER

- Analys av stycket
- Interpretation av stycket
- Instudering av stycket med två olika körer
- Inspelning av stycket från tre olika tillfällen

MATERIAL

Lobgesang op. 76 (2000)

Lobgesang op. 76 är ett stycke för en SSSAATTBB-kör a cappella och glockenspiel. Stycket beställdes av staden Mainz som en musikalisk hälsning för att fira 600-årsdagen av Johannes Gutenbergs födelse och hade sin världspremiär den 13 augusti 2000 i St. Johanneskyrkan i Mainz genomförd av Figuralchor Mainz och dirigenten Stefan Weiler.

Górecki skrev texten själv - en lovsång baserad på psalmtexter.

⁵ *Ibid.* 63, 217, 233.

Lobet
Lobet den Herrn
Groß bist Du
O mein Herr
O mein Gott
Ewig sollst Du sein
Ewig

Prisa
Prisa Herren
Du är stor
O min Herre
O min Gud
Du är evig
Evig

Górecki översatte bokstäverna i Johannes Gutenbergs namn till toner på följande sätt:

J	G - g1
O - do - c1	UT - do - c1
H - h1	E - e1
A - a1	N
N	B - b1
N	E - e1
E - e1	R - re - d1
S - ess1	G - g1

Dessa toner är den melodi som spelas av glockenspiel i slutet av stycket.

ANALYS OCH INTERPRETATION

Min analysprocess.

Jag började med att dela upp hela stycket i små delar. Det var ingen svår uppgift för Górecki själv använder dubbelstreck mycket generöst. Delarna är olika långa, några bara en takt, några upp till 8 takter. Sedan skrev jag ner allt som står i noterna i varje separat del - text, agogik- och dynamikmarkeringar. Sedan började jag spela varje del på piano. När jag hörde harmoniken, melodiska linjer, fick jag en idé om vad musiken berättar om (förutom det som står i texten). I några delar var min vision självklar, i andra fick jag inget intryck alls. I de delarna fick jag jobba mig fram till en klar idé. Sedan började jag sammanställa delarna och så kom hela bilden fram.

Under min analys har jag lagt märke till:

- text - betydelse, uttal,
- kompositörens beteckningar,
- agogik,
- dynamik,
- artikulation.

Detta aspekter hjälpte mig att bestämma vilken klang och karaktär jag vill att de olika fragmenten har.

Takt: 1-5

Maestoso - molto espressivo (♩ = ca 54-56) **sempre ben tenuto**

Glockenspiel

Soprano *ff*
Lo - bet, Lo - o - bet,

Alto *ff*
Lo - bet, Lo - o - bet,

Tenor *ff*
Lo - bet, Lo - o - bet,

Bass *ff*
Lo - bet, Lo - o - bet,

Exempel 1. H. M. Górecki Lobgesang op. 76 takt 1-5

text: Lobet - Prisa

Maestoso - molto espressivo sempre ben tenuto - majestätiskt - mycket uttrycksfullt alltid väl uthållet⁶

dynamik: fortissimo

parallella kvinter mellan T och B, och S och A

klang och karaktär: tät, tung, majestätiskt, kraftig, bestämd, kall, kommenderande, hård

⁶Gereon Brodin, *Musikordboken*, (Stockholm: Forum, 1985), 157, 168, 75, 243, 37, 271.

Takt: 6

6 *f*
Lo - bet,
f
Lo - bet,
f
Lo - bet,
8

Exempel 2. takt 6

text: Lobet

unisono e1 SAT

dynamik: forte

tenuto

Takt: 10-14

*) Soprano II divisi

Exempel 4. takt 10-14

text: Lobet, Lobet den Herrn - Prisa, Prisa Herren

A - sempre 'en dehors'

dynamik: forte

Lobet, Lobet den Herrn
fermat, tenuto

harmonik: moll dur

klang: tät, majestätisk (...) varm - Herren är god
mildare än i takt 7-9

STB ligger som en klangmatta, kör andas och binder hela frasen, A andas efter två takter.

Takt: 15 = 6

15 unis.
Lo - bet,
Lo - bet,
Lo - bet,
8

Exempel 5. takt 15

text: Lobet

unisono e1 SAT

dynamik: forte

tenuto

Takt: 16-18 = 7-9

15 unis. I (f) ten.
Lo - bet, Lo - o - Lo - bet,
Lo - bet, (f) Lo - o - Lo - bet,
8 Lo - bet, (f) Lo - o - Lo - bet,
Lo - o - Lo - bet,

Exempel 6. takt 15-18

text: Lobet

Takt: 19-23 = 10-14

19 poco ten. II°
Lo - bet, Lo - bet, Herrn,
Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herrn,
8 Lo - bet, Lo - bet, Herrn,
Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Exempel 7. takt 19-23

text: Lobet, Lobet, Lobet, Lobet den Herrn

A - enklare rytmik än i takt 10-14, ingen kromatik.

Herrn - poco tenuto, crescendo i repris

Takt: 24

24

II°

Lo - bet,

II°

Lo - bet,

II°

Lo - bet,

8

II°

Lo - bet,

Exempel 1. takt 24

text: Lobet

crescendo, tenuto, samma ackord som i takt 23

Takt: 25-27

II° *molto espressivo*
24 *più f (ff)*
Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,
II° *più f (ff)*
Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,
II° *più f (ff)*
Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,
II° *più f (ff)*
Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,
unis. ten.

Exempel 9. takt 24-27

text: Lobet, Lobet

dynamik: più forte (fortissimo) - mer forte⁸

molto espressivo

Liknande upplägg som i takt 1-5, parallella kvinter mellan T och B, och S och A

klang och karaktär: mer hysteriskt än i takt 1-5

⁸ *Ibid.* 213.

Takt: 28

28

Lo - bet,

Lo - bet,

Lo - bet,

Lo - bet,

The image shows a musical score for Takt 28. It consists of four staves, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The first staff has a soprano clef (C1), the second an alto clef (C3), the third a bass clef (C4), and the fourth a bass clef (C2). Each staff contains two notes: a half note on the first beat and a half note on the second beat. The notes are G#4, A4, G#3, and F#2 respectively. The lyrics 'Lo - bet,' are written below each staff, with a horizontal line above the text indicating the duration of the notes.

Exempel 10. takt 28

text: Lobet

tenuto, samma ackord som i takt 27

Takt: 29-32

The image shows a musical score for measures 28-32. It consists of four staves. The first staff is the vocal line, and the other three are piano accompaniment. The tempo is marked 'Largamente' and the dynamics are 'sub. mp'. The lyrics are 'Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herr, unis. ten.' The score includes a fermata and a tenuto mark over the word 'Herr'.

Exempel 11. takt 28-32

text: Lobet, Lobet, Lobet den Herr

Largamente - brett⁹, långsammare

dynamik: subito mezzopiano

SA=TB

fermat och tenuto på 'Herr'

klang och karaktär: mystisk, intim

⁹ Ibid. 148.

Takt: 33

The image shows a musical score for Takt 33. It consists of four staves. The top staff is a vocal line in treble clef with a treble clef sign above it. It starts with the number '33' and the tempo marking 'Largo'. Below the staff, the lyrics 'Lo - bet.' are written. The second staff is another vocal line in treble clef, also with 'Lo - bet.' below it. The third staff is a piano accompaniment line in treble clef, with a piano sign '8' below it and the marking 'unis.' above it. The fourth staff is a piano accompaniment line in bass clef, with a piano sign '8' below it and the marking 'unis.' above it. The dynamics 'mp' (mezzopiano) are indicated above the first two vocal staves.

Exempel 12. takt 33

text: Lobet

SA e1 c1

dynamik: mezzopiano

Largo - brett, långsamt

Takt: 34-35

Largo unis. *mp*
33 Lo - bet. Gro - oß (1.) O mein Herr,
mp (2.) O mein Gott,
Largo - maestoso *mp (sonore)*
mp (sonore) (en dehors) Groß bist Du (1.) O mein Gott, Herr,
(2.) O mein Gott,
8 unis. *mp (sonore)* Gro - oß (1.) O mein Herr,
mp (sonore) (2.) O mein Gott,
Gro - oß (1.) O mein Herr,
(2.) O mein Gott,

Exempel 13. 33-37

text: Groß bist Du - Du är stor

Largo maestoso - brett, majestätiskt

dynamik: mezzopiano (sonore - klangfull¹⁰)

A - en dehors (bara de två takter)

klang och karaktär: talar till kungen, med respekt

uttal och artikulation: 'bist Du' både 't' och 'd' uttalas

¹⁰ Ibid. 254.

Takt: 36-37

Largo unis. mp
33 Lo - bet.

Largo - maestoso mp (sonore)
Gro - oß (1.) O mein Herr,
(2.) O mein Gott,

Lo - bet. Groß - bist Du (1.) O mein Gott, Herr,
(2.) O mein Gott,

unis. Gro - oß (1.) O mein Herr,
(2.) O mein Gott,

Gro - oß (1.) O mein Herr,
(2.) O mein Gott,

Exempel 14. takt 33-37

text: 1. O mein Herr - O min Herre

2. O mein Gott - O min Gud (ordet 'Gud' kommer första och sista gången i hela stycke)

dynamik: mezzopiano, sonore

Takt: 38-39

38 *poco dim.*
Gro - ß bist Du.
poco dim.

Gro - ß bist Du.
poco dim.

Groß bist Du.
poco dim.

Groß bist Du.

Exempel 15. takt 38-39

text: Groß bist Du

fermat och poco diminuendo på 'Du'

uttal och artikulation: 'bist Du' både 't' och 'd' uttalas

Takt: 40-42 = 3-5

38

poco dim. **Espressivo** unis. *poco f* **ten.** *mp* **allarg. ten.**

Gro - ß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

Gro - ß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

Groß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

Groß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

Exempel 16. takt 38-46

text: Lobet

dynamik: poco forte (mezzoforte)

klang och karaktär: som echo till takt 3-5, du förlorar dig i dina egna tankar, men hör den sista Lobet från 'den himmelska kören'

Takt: 43-46

38 *Espressivo*
poco dim. unis. *poco f* ten. *mp* allarg. ten.
Gro - ß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
Gro - ß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
Groß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
Groß bist Du. Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

Exempel 17. takt 38-46

text: Lobet

dynamik: mezzopiano

|Lo |o |be |et |
allargando tenuto, diminuendo

samma figur som i takt 40-42, en oktav ner

klang och karaktär: du förlorar dig ännu mer, hör knappt vad som händer omkring dig, nästan som att du var på väg att somna

Takt: 47-48

4 **Molto lento**
Molto largo

47 *p* **ten.** **ten.**

Lo - bet.

Lo - bet.

Lo - bet.

Lo - bet.

Exempel 18. takt 47-48

text: Lobet

Molto lento Molto Largo - mycket långsamt, mycket brett¹¹

dynamik: piano

|Lo |bet ||

|fermat, tenuto|fermat, tenuto||

klang och karaktär: övergång, förberedelse till det som kommer (ha det i baktanke redan sedan takt 40)

¹¹ *Ibid.* 168, 150, 148.

Takt: 49-52

Molto lento
Molto largo
ten. ten.
47 *p* *p*
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
so - ollst Du sein,
p *p*
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
so - ollst Du sein,
p *p*
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
so - ollst Du sein,
p *p*
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
so - ollst Du sein,
52

Exempel 19. takt 47-52

text: Ewig, Ewig, Ewig sollst Du sein, sollst Du sein - Ewig, Ewig, Ewig är Du, är Du

Lento e Largo - långsamt och¹² brett

Tranquillo - cantabile - lugnt - sångbart¹³

klang och karaktär: sött, något öppnas, något upptäckts

Ewig = E-dur

uttal och artikulation: 'sollst Du' både 't' och 'd' uttallas, 'Ewig' ch i slutet

Takt: 53-54

¹² *Ibid.* 69.

¹³ *Ibid.* 278, 45.

Takt: 61-68

61 **Più lento e più largo** *pp* *al fine* **allarg.** **Ancora più lento e più largo** **ten.**

S. E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig.

A. E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig.

T. E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig.

B. E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig, E wig.

Exempel 23. takt 61-68

text: Ewig, Ewig, Ewig, Ewi

Più lento e più largo - mer långsamt och brett

dynamik: *pp* *all fine* - *pp* till slutet

2 Ewig - allargando

3 Ewig - Ancora più lento e più largo - ännu mer långsamt och brett

4 E - tenuto, wi - helnot med prick

klang och karaktär: han är redo att dö, sista 'wi' är den sista andningen innan evigheten kommer

Takt: 69

69 in tempo ♩ = ca 56
Glock. pp
II° allarg.

Exempel 24. takt 69

text: i (Ewig)

in tempo ♩ = ca 56

glockenspiel spelar Gutenbergs motiv i oktaver:

c h a e e s s g c e b e d g

åttondelar plus åttondelspauser, i slutet två fjärdedelspauser

dynamik: pianissimo

allargando på sista 'd' i repris

klang och karaktär: glockenspiel symboliserar evighet, himmlen, det absoluta; en rop på den som dör, pauser i slutet av takten - väntan på svaret

*) Take breaths as necessary, not in unison but staggered. - Körändas

Takt: 70-72

70 **Più lento** **allarg.** - - - - -

Glock.

(i) - - - - - g,

(i) - - - - - g,

(i) - - - - - g,

(i) - - - - - g,

Exempel 25. takt 70-72

text: ig (Ewig)

Più lento

glockenspiel spelar andra halvan av Gutenbergs motiv:

|c e b e d g ♯ ♯|g ♯ ♯ |g ♯ ♯ ||

allargando på 'd', gäller till slutet av takt 72

slutkonsonant 'g' på 3å i takt 72

klang och karaktär: han dog, han blev evig.

Takt: 73-75

70 **Più lento** **allarg.** - - - - - **Molto lento**

Glock.

(i) - - - - - g, E - wig.

(i) - - - - - g, E - wig.

(i) - - - - - g, E - wig.

(i) - - - - - g, E - wig.

Exempel 26. takt 70-75

text: Ewig

Molto lento - mycket långsamt

|E |wig |z ||

|fermat |fermat |fermat ||

Min tolkning av stycket i form av en metafor

Henryk Mikołaj Górecki var en starkt troende man och det speglas i hans verk. Jag själv tror inte på Gud, men har katolsk bakgrund och tror att de som är troende kan få känsla av att upptäcka Gud. Jag ville se på Lobgesang från detta perspektiv.

När jag lyssnade på tillängliga inspelningar och studerade partituret formades en bild, en berättelse i mitt huvud. Jag såg en man som är döende och ligger på sjukhuset. Det finns många läkare och sjuksköterskor omkring som försöker få kontakt med mannen, men lyckas inte. Han är troende och därför upptäcker han vårdpersonalens röster och det som händer omkring honom som drömsyn av änglar, himlen, Gud. Hela situationen utspelas i två verkligheter: det som händer på riktigt på sjukhuset och det som han upptäcker i sitt huvud. När jag lyssnade på inspelningar såg jag ibland det som händer i en verklighet och ibland det som händer i den andra. Sedan fick jag bara pussla ihop hela berättelsen.

Jag tror att den berättelsen kan ge andra synvinklar, kan hjälpa dem som inte tror att begripa det obegripliga. De flesta vet hur det känns att förlora en person som var nära vårt hjärta. De vill att den personen hamnar på en bättre plats. Jag tror att den berättelsen hjälper till att väcka känslor, som man upptäcker i en sådan situation, och sedan förmedla dem till publiken.

	Verkligheten	Vision
Takt: 1-5	Han är defibrillerad	Han hör den himmelska kören. Introduktion
Takt: 6-28	Väntan, oklar framtid	Han lyssnar till himmelska körens proklamation om Guds ära
Takt: 29-33	Personen stabiliseras	Han ser Gud
Takt: 34-39	Han får hjärtstopp	Han talar till Gud - Groß bist Du, O mein Herr, O Mein Gott, Groß bist Du.
Takt: 40-46	Sista försök till återupplivning	Sista blick tillbaka, nån hindrar honom.
Takt: 47-48	Väntan, oklar framtid	Han fattar beslut att gå till Gud
Takt: 49-52	Sista stunderna, beslut om att koppla bort livsstödsenheter	Han hittar lugnhet, ser ljuset, himlen
Takt: 53-54	Kroppen är i en chock pga bortkopplat stöd	Han känner rädsla inför döden
Takt: 55-68	Kroppen stabiliseras och dör långsamt	Han hittar lugnet igen. Han svävar i intet mot ljuset, mot evigheten.

Takt: 10 och 19 - A har tendens att vara för låg på molltersen; viktigt - grundton i B1 och S2.

(Lapot-Interpretation-Lapot-Interpretation-Audio 3. 1:20)

10

*) Soprano II divisi

ten.

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den, Herrn,

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Exempel 29. takt 10-14

19

poco ten.

II°

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den, Herrn,

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,

Exempel 30. takt 19-23

Takt: 14 - A och B2 låga på grundtonen. (Lapot-Interpretation-Audio 2. 0:43)

Musical score for measures 10-14. The score is written for four voices: Soprano II (marked with an asterisk and 'divisi'), Alto, Tenor, and Bass. The lyrics are: "Lo - bet, Lo - bet, Herrn, Lo - bet, Lo - bet den Herrn, Lo - bet, Lo - bet, Herrn, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,". The tempo/mood is marked "ten.". The key signature has one sharp (F#). The score shows a progression of chords and melodic lines for each voice part.

*) Soprano II divisi

Exempel 31. takt 10-14

Takt: 14-15 - mycket svårt att hitta gemensam e1; T oftast för låga. (Lapot-Interpretation-Audio 3. 0:59)

Musical score for measures 10-15. The score is written for four voices: Soprano II (marked with an asterisk and 'divisi'), Alto, Tenor, and Bass. The lyrics are: "Lo - bet, Lo - bet, Herrn, Lo - bet, Lo - bet den Herrn, Lo - bet, Lo - bet, Herrn, Lo - bet, Lo - bet, Herrn, Lo - bet, Lo - bet, Herrn,". The tempo/mood is marked "ten.". The key signature has one sharp (F#). The score shows a progression of chords and melodic lines for each voice part, with measure 15 starting with a "unis." marking.

*) Soprano II divisi

Exempel 32. takt 10-15

Takt: 24 - T för höga på durtersen i crescendo. (Lapot-Interpretation-Audio 2. 1:50)

molto espressivo

24 II° *più f (ff)*
unis. **ten.**

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,

più f (ff)

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,

più f (ff)

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,

più f (ff)

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,

unis.

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet,

Exempel 33. takt 24-27

Takt: 29 - svår övergång; B2 och A2 brukar vara för höga på durtersen, och det orsakar att S och T blir för låga på sina grundtoner; viktigt - stämmorna måste vara medvetna om sin funktion i akordet. (Lapot-Interpretation-Audio 1. 2:18, Lapot-Interpretation-Audio 2. 2:17)

Largamente

28 *sub. mp* **I div.** **ten.**

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herr,

sub. mp *unis.*

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herr,

sub. mp

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herr,

sub. mp *unis.*

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herr,

Exempel 34. takt 28-32

Takt: 33 - svår övergång från takten innan - stort hopp och att hitta ren durters. (Lapot-Interpretation-Audio 2. 2:30 - hör vi osäkerhet)

28 **Largamente** *sub. mp* I div. ten. 33 **Largo** unis. *mp*

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herrn, Lo - bet.

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herrn, Lo - bet.

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herrn, Lo - bet.

Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet, Lo - bet den Herrn, Lo - bet.

Exempel 35. takt 28-33

Takt: 34-37 - S har tendens att vara för hög; viktigt - grundtonen i B2. (Lapot-Interpretation-Audio 2. 2:35)

33 **Largo** unis. *mp* **Largo - maestoso** *mp (sonore)*

Lo - bet. Groß - oß (1.) O mein Herr, (2.) O mein Gott,

Lo - bet. Groß - bist Du (1.) O mein Gott, Herr, (2.) O mein Gott,

unis. *mp (sonore)* Groß - oß (1.) O mein Herr, (2.) O mein Gott,

Groß - oß (1.) O mein Herr, (2.) O mein Gott,

Exempel 36. takt 33-37

Takt: 39 - A har tendens att vara för låg på grundtonen, S har tendens att vara för höga, T för höga på dur-ters. (Lapot-Interpretation-Audio 2. 3:09 och Lapot-Interpretation-Audio 3. 3:06)

Espressivo

38 *poco dim.* *unis. poco f* **ten.** *mp* **allarg. ten.**

Gro - ß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
 Gro - ß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
 Groß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
 Groß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

Exempel 37. takt 38-46

Takt: 47 - kan vara svårt att hitta ett rent fiss7 akord efter tomma kvinter i takten innan. (Lapot-Interpretation-Audio 1. 3:43 hör vi osäkerhet)

Espressivo

38 *poco dim.* *unis. poco f* **ten.** *mp* **allarg. ten.**

Gro - ß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
 Gro - ß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
 Groß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,
 Groß bist Du. *poco dim.* Lo - o - bet, Lo - o - be - et,

47 **Molto lento**
Molto largo
p **ten.** **ten.**
 Lo - bet.
 Lo - bet.
 Lo - bet.
 Lo - bet.

Exempel 38. takt 38-48

Takt: 49 och vidare - "Ewig, Ewig..." den tyska slutkonsonanten försvinner väldigt lätt i den tysta nyansen. (Lapot-Interpretation-Audio 3. 3:45)

Molto lento
Molto largo
Lento e Largo. Tranquillo - cantabile

47 *p* ten. ten. *p* *poco meno p*

Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
 Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
 Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
 Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,

Exempel 43. takt 47-51

Det är också mycket viktigt att uttala tonande "s" i ordena "sollst" och "sein". Alla konsonanter måste höras även i svaga nyanser. (Lapot-Interpretation-Audio 4 0:11)

Övrigt

Takt: 7 och 16 - köreerna går oftast för mycket ner i nyansen, det är fortfarande forte; viktigt att jobba med balans mellan stämmorna. (Repetition)

6 *f* Lo - bet, I II Lo o - Lo - bet, *ten.*
f Lo - bet, *sempre 'en dehors'* Lo o - Lo - bet,
f Lo - bet, Lo o - Lo - bet,
8 Lo - bet, I *f* II Lo o - Lo - bet,

Exempel 47. takt 6-9

15 *unis.* I (*f*) II (*f*) *ten.*
Lo - bet, Lo o - Lo - bet,
Lo - bet, (*f*) Lo o - Lo - bet,
Lo - bet, (*f*) Lo o - Lo - bet,
Lo - bet, (*f*) Lo o - Lo - bet,

Exempel 48. takt 15-18

Takt: 49 - svårt att hålla ett lugnt och långsamt tempo utan att sakta ner, viktigt att ha riktning framåt, det är S som driver med sina punkteringar. (Repetition)

Molto lento
Molto largo
ten. ten.
Lento e Largo. Tranquillo - cantabile
p p p p
poco meno p

Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,
Lo - bet. E - wig, E - wig E - wig sollst Du sein,

Exempel 49. takt 47-51

Takt: 73-74 - det är lätt att kören sjunger starkare nyans efter de får en gemensam andning efter flera takter, i takt 61 står *pp al fine* som måste utföras. (Lapot-Interpretation-Audio 2. 7:02 och Lapot-Interpretation-Audio 3. 7:23)

70 Più lento allarg. - - - - - Molto lento

Glock.
- (i) - - - - - g, E - wig.
- (i) - - - - - g, E - wig.
- (i) - - - - - g, E - wig.
- (i) - - - - - g, E - wig.

Exempel 50. takt 70-75

Det är viktigt att kören har riktigt bra djupa basar. Det finns flera ställen i stycket där B2 har låga toner med viktig funktion.

INSPELNINGAR

Under mitt arbete med Góreckis Logbesang fick jag möjlighet att spela in stycket tre gånger: två gånger med ensemble bildad av kördirigerings- och kyrkomusiklinjestudenter och en gång med Göteborgs Akademiska Kammarkör (GAK).

Första inspelningen (Lapot-Interpretation-Audio 1.) gjordes den 27:e mars 2018 efter bara en repetition i en övningslokal på Högskolan för Scen och Musik i Göteborg. Till denna inspelningen bjöd jag in en slagverksstudent för att framföra glockenspielssolot.

Den andra inspelningen med studenter (Lapot-Interpretation-Audio 2.) gjordes på vår andra examenskonsert den 19:e juni 2018 kl. 18 i Ohlinsalen på Högskolan för Scen och Musik i Göteborg. Lobgesang framträds också på den första examenskonserten, 19 juni kl. 12 i Johannebergskyrkan i Göteborg, men det finns inte inspelning från detta tillfälle.

Det tredje inspelningen (Lapot-Interpretation-Audio 3.) gjordes den 2:e juni 2018 på GAKs vårkonsert i Annedalskyrkan i Göteborg.

SLUTSATSER

Den första inspelningen gjordes efter bara en repetition. Både repetition och inspelningen var en del av våra lektioner, därför fanns det inte mycket tid att gå djupare in på interpretationsfrågor. Stycket hade inte tid att mogna varken hos mig eller koristerna. Denna inspelning är mer som en första läsningsförsök, därför var den mycket värdefull för senare arbete innan den andra inspelningen med studenterna och med den andra kören.

Det första som jag hör, när jag lyssnar på den inspelningen är den dåliga intonationen. Det fanns några korister som sjöng stycket för första gången på inspelningsdagen. Vi fick inte tillräckligt mycket tid att samsjungas och lära känna stycket. Det visar att även om notbilden är inte särskilt svår för erfarna musiker, är det oerhört viktigt att korister kan sina stämmor och inte läser a vista. Det är viktigt att de får chans att inte bara sjunga sin egen stämma rätt, utan också veta, förstå och kunna lyssna till vad som händer i andra stämmor samtidigt. De måste förstå helheten. Det visar återigen att Góreckis musik bara är till synes lätt.

En annan sak som jag märker i den första inspelningen, som skulle kunna ha gått bättre, är glockenspielssolot i slutet. Att ha erfaren, professionell slagverkare är inte liktydigt med att han kommer att spela precis som jag vill. Det är viktigt att prata med honom om min idé för solot. På den första inspelningen framförs glockenspielssolot alldeles för fort enligt min åsikt. Även om tempot stämmer bra med Góreckis markeringar i noterna (fjärdedel = ca 56), det faktum att han anger "ca" ger en stor marginal för interpretation.

Lobgesang framfördes på båda våra examenskonserterna. Den första konserten var som en generalrepetition för oss. Detta tillfälle gav mig en chans att reflektera över framförandet och senare ge kommentarer och råd till koristerna på repetitionen inför konserten på kvällen. På inspelningen från denna konsert hör vi mycket bättre intonation jämfört med den första inspelningen. Även om vi inte hade många tillfällen att öva tillsammans, hade stycket mognat hos oss alla under de månaderna.

Ett av problemen som vi stött på under den första konserten var ett inte tillräckligt stark fortissimo i början av stycket. Vi lyckades rätta till det på den senare konserten och Lobgesang började med ordentligt fortissimo. Däremot tycker jag att kören inte går ner tillräckligt med pianonyansen i den sista stora delen av stycket som börjar i takt 49 där orden "Ewig, Ewig" först kommer fram. Denna delen borde vara mer intim och mera inåtriktad.

Med Göteborgs Akademiska Kammarkör har jag jobbat regelbundet sedan april 2018. Jag började med att berätta för kören vem Henryk Mikołaj Górecki var och lite fakta om Lobgesang. Vidare i arbetet fick de även höra min metaforiska tolkning av stycket. Jag fick inget mer kommentar än att det var en intressant tolkning, jag tror de flesta har tagit in min berättelse och tänkt genom den själva. Men det hände någonting på den repetitionen. Jag såg och framför allt hörde att det ändrades något i sättet de tänker och ser på stycket. Det verkade att de slutade bara se noter, pauser, ackord osv och såg musik istället. Det var samma känsla som när en sångpedagog berättar till en elev att han ska sjunga som om han sagt "jag älskar dig" till någon. Plötsligt slutar han tänka om alla tekniska problem och bara sjunger och det är då det låter bäst. Så Göteborgs Akademiska Kammarkör plötsligt slutade tänka på vad de sjöng och började känna det istället.

Vi har jobbat mycket med intonation och klang så klart. Men de sista orden som koristerna hörde från mig innan vi framförde Lobgesang på konserten var: "oavsett om ni tror på Gud eller inte, tänk att ni sjunger om något större än ni, något obegripligt".

Det som skiljer denna inspelning från de två första är lokalen. GAKs konsert ägde rum i en stor kyrka, som är entydigt med en stor akustik. Större akustik kräver långsammare tempo, men tempot i denna inspelning var ungefär samma som de andra. Det gav effekten av en viss otydlighet, de enskilda delarna blandas in i varandra. Det ger dock en helt ny uppfattning av stycket, mer mystisk. Om vi skulle jobba mer med tydlighet av slutkonsonanter, skulle det bli mycket bra inspelning.

En annan sak som gick inte så bra var glockenspielssolot. Pga brist på slagverksmusiker, var jag tvungen att välja mellan glockenspielssolo framfört på elflygel och solo framfört av en oerfaren person på ett riktigt glockenspiel. Jag valde det riktiga instrumentet och trots några felaktiga toner tycker jag att det var ett bra val.

Jag hoppas att jag kommer få möjlighet att jobba med Góreckis Lobgesang igen, kanske med en av mina egna körer.

LITTERATURLISTA:

BÖCKER:

Bolesławska-Lewandowska, Beata. *Górecki. Portret pamięci*. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 2013.

Brodin, Gereon. *Musikordboken*. Stockholm: Forum, 1985.

Habela, Jerzy. *Słowniczek muzyczny*. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne, 1988.

Kennedy, Michael, and Joyce Bourne Kennedy. *The concise oxford dictionary of music*. Oxford: Oxford University Press, 2007.

Thomas, Adrian. *Górecki*. New York: Oxford University Press, 1997.

Tyboni, Börje. *Noter Handbok i traditionell notering*. Stockholm: Carl Gehrman's Musikförlag, 1994.

INTERNETKÄLLOR:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Mikołaj_Górecki#Spis_utwor.C3.B3w
(9 september 2017)

<http://ninateka.pl/kolekcje/en/three-composers/gorecki/audio/lobgesang-op-1>
(9 september 2017)

<http://ninateka.pl/kolekcje/en/three-composers/gorecki>
(9 september 2017)

<https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Gorecki-Henryk-Mikolaj;3907135.html#prettyPhoto>
(23 september 2017)

<http://culture.pl/en/artist/henryk-mikolaj-gorecki#beginning>
(23 september 2017)

<https://wizjalokalna.wordpress.com/2010/12/11/zalosne-i-piekne/>
(6 februari 2018)

<https://www.polskieradio.pl/173/3132/Artykul/986378,On-nie-szukal-Boga-On-Go-znalazl>
(17 februari 2017)

<http://www.strony.ca/Strony24/articles/a2402.html>
(17 februari 2017)

<https://szwarcman.blog.polityka.pl/?s=g%C3%B3recki>

(18 februari 2017)

NOTER:

Górecki, Henryk Mikołaj. *Lobgesang* op. 76 for SSSAATTBB a cappella & glockenspiel (2000). Words by the composer. Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd, 2001.

BIFOGADE INSPELNINGAR

Lapot-Interpretation-Audio 1.: Inspelning från 27:e mars 2018 med kördirigerings- och kyrkomusiklinjestudenter.

Lapot-Interpretation-Audio 2.: Inspelning från 19:e juni 2018 med kördirigerings- och kyrkomusiklinjestudenter.

Lapot-Interpretation-Audio 3.: Inspelning från 2:e juni 2018 med Göteborgs Akademiska Kammarkör.

Lapot-Interpretation-Audio 4.: Inspelning från 23:e februari 2018, tysk uttal, spelat in av modersmålstalare.